

Aký bol rok, ktorý sa onedlho končí?

Rok 2013 patril v našej obci k tým rokom, v ktorom sa uskutočnilo niekoľko investičných akcií, smerujúcich k zvýšeniu kvality a komfortu života v Hrubej Borši. Základným predpokladom ich realizácie bola úzka spolupráca poslaneckého zboru obce so starostom Ladislavom Vidrom.

K tým najzásadnejším bezpochyby patrí napojenie domácností na vybudovaný **vodovod**. Problém s kvalitou vody sme evidovali už dlhší čas a práve spustením nového vodovodu sme posunuli túto otázku do minulosti. Už nemusíme nosiť ťažké fľaše z umelej hmoty naplnené vodou. Dnes už stačí otočiť kohútikom na vodovodnej batérii.

Dôležitým ukončeným projektom sa stal **nový športovo-relaxačný priestor** v parku. Natiahnutie sietí na ihrisku bezpochyby zvýšilo bezpečnosť tak športujúcich, ako aj návštevníkov parku. Na prvý pohľad jednoduchá aktivita, ale výsledok je o to zásadnejší. Podobne ako premena reštaurácie Pod vežou na **Park kultúry a oddychu** Hrubá Borša, ktorou sme vytvorili takpovediac nový priestor na stretávanie sa nás domácich alebo na pozvanie našich priateľov na návštevu obce. Každý zaregistroval, že dnes sa tu môžu vyžiť všetci. Priestor bol upravený tak, že si v ňom nájdu to svoje od mládeže cez mamičky s deťmi aj seniari.

Z pohľadu bezpečnosti na našich cestách, ale tiež z pohľadu zníženia hluku je významným faktom zakúpenie a inštalácia upozorňujúcich, **spomaľovacích radarov**. Ocenili ich všetci, pretože bezpečnosť je nadgeneračnou otázkou. Dotýka sa tak našich detí, ktoré v nepozornosti častokrát neregistrujú, že sa už nachádzajú v blízkosti cesty, ako aj starších obyvateľov Hrubej Borše, ktorí už často musia pomalšie prechádzať z jednej strany na druhú. Pamätáme si nedávne časy, kedy takýto prechod patrilo k stresujúcim udalostiam.

Oprava plota a celkové vyčistenie priestoru cintorína sa radia tiež k investičným aktivitám. Miesto odpočinku našich blízkych, príbuzných a priateľov má byť dôstojné. Myslíme si, že sme sa k tomuto želanému stavu čiastočnou opravou plota výrazne priblížili a po dokončení celkovej úpravy ho naplníme.

Neposledným dôležitým faktom v živote našej obce v roku, ktorý sa onedlho skončí, je **aktualizácia územného plánu**. Nesmierne dôležitý dokument definujúci všetko to, čo nás na obdobie najbližších rokov čaká. Považujeme ho za akýsi vizionársky návod, akým smerom sa bude naša obec uberať.

Vízie, budúcnosť, očakávania... Tie sú samozrejme veľké, pretože cítime, že náš priestor sa stáva zaujímavým miestom na život. Lákavou víziou je pánom starostom avizovaná **výstavba zimného štadióna**, ktorá by mohla priniesť nielen prírastok ďalšieho športoviska v našom „chotári“, ale tiež by znamenala absolútne nový pohľad na nové formy športového vyžitia v Hrubej Borši. Nehovoriac o prírastku nových, aj keď iba krátkodobých návštevníkov, ktorí však v našej obci istý čas pobudnú a môžu podporiť ekonomiku obce. Avizovaná je aj **dostavba golfového ihriska**, ktoré týmto získa oveľa významnejší štatút a rovnako tak priláka nových záujemcov o tento stále viac populárny šport. Dotvorenie celého areálu, mnohým z vás už dobre známeho, len dodefínuje kvalitu priestoru v tejto časti Hrubej Borše a zvýši jeho kvalitu.

No a azda najzásadnejším z vizionárskych projektov je **kanalizácia**. Projekty sa už pripravujú a čo najrýchlejšie spustenie realizácie jej výstavby by sa malo stať jednou z priorit obce. Netreba sa rozširovať o potrebu a o výhodách kanalizácie pre našu obec. Ako poslanci sme pripravení podporiť návrhy na čo najskoršie začatie reálnych prác.

Rok 2013, hoci sa končil „povestnou“ trinástkou na konci, nebol vôbec smoliarskym. V krátkom exkurze najvýznamnejších aktivít v obci sme deklarovali, že sme sa opäť posunuli ďalej. Významne ďalej. A to sme nespomínali tradičné udalosti, ako napríklad Dni obce, stretnutia s dôchodcami, Medzinárodný deň detí, výstavu ovocia a zeleniny, Vianočné trhy a mnohé ďalšie, ktoré boli pripravované a zorganizované aj vďaka pracovníkom Obecného úradu Hrubá Borša. Za čo im patrí naša vďaka a uznanie.

Slovo pána farára

Na stanici metra vo Washington DC sa postavil muž a začal hrať na husliach; bolo studené januárové ráno. Hral asi 45 minút Bachove skladby. V tom čase, pretože bola špička, prešli stanicou metra tisíce ľudí. Po troch minútach od prvých tónov prešiel okolo muž v strednom veku. Na pár minút sa zastavil, potom sa ponáhlal ďalej. O minútu neskôr dostal huslista svoj prvý dolár: nejaká žena mu hodila peniaze do škatuľky a bez zastavenia pokračovala v chôdzi. Neskôr sa niekto oprel o stenu a počúval, kým sa nepozrel na hodinky a neodišiel, zrejme sa ponáhlal do práce. Najviac pozornosti huslistovi venoval asi trojročný chlapec: matka ho ťahala za sebou, ale dieťa sa zastavilo a zívalo na muzikanta. Nakoniec matka syna postrčila, dieťa pokračovalo v chôdzi, ale stále sa obzeralo. Toto sa opakovalo s niekoľkými inými deťmi a všetci rodičia, bez výnimky, ich nútili pokračovať v chôdzi. Za celých 45 minút hry sa na chvíľku zastavilo iba šesť ľudí. Asi dvadsiati mu dali peniaze bez toho, aby spomalili svoj krok. Vybral 32 dolárov. Keď skončil a nastalo ticho, nikto si to nevšimol. Nikto nezatlieskal, nikto hráča nespoznal. Nikto nevedel, že tým huslistom bol Joshua Bell, jeden z najlepších hudobníkov na svete. Hral jednu z najťažších skladieb, ktoré boli kedy zložené, na husliach za 3,5 milióna dolárov. Dva dni predtým vypredal Joshua Bell divadlo v Bostone za priemernú cenu lístka 100 dolárov. Inkognito hru Joshuu Bella na stanici metra zorganizoval denník Washington Post ako súčasť experimentu o vnímaní, vkuse a prioritách ľudí. Zadanie znelo: Dokážeme vnímať krásu na bežnom, obyčajnom mieste v nevhodnom čase? Dokážeme sa zastaviť a oceniť ju? Rozpoznáme aj v neadekvátnych súvislostiach talent? Jedným z možných záverov tohto experimentu bolo, že ak nemáme chvíľku, aby sme sa zastavili a vypočuli si jedného z najlepších

hudobníkov hrajúceho jednu úžasnú skladbu, koľko ďalších vecí nám uniká?

Iste, nik z nás sa nestretol s Bohom na ulici. My kresťania veríme, že pravý Boh je skrytý Boh, ako to vyjadruje latinské „Deus absconditus“. Ale on sa súčasne dáva poznať – zjavuje sa, po latinsky „Deus revelans“. My vieme, že pred dvetisíc rokmi nadišiel čas, keď sa vyplnili prísľubenia. Boh, ktorý mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi otcom skrze prorokov, v týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi. Ale tak ako pre ľudí kedysi, aj pre nás je to práve viera, ktorá nám dáva istotu o tom, čo je ľudskému zraku skryté, že Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. (por. *Sväté Písmo*)

Viera nám dáva cítiť, že tieto tajuplné stretnutia sú ešte intenzívnejšie na Vianoce – pri pohľade na Betlehem, pri účasti na vianočnej hre či počúvaní vianočnej koledy a zaiste aj vtedy, keď zdieľame spoločenstvo a darčeky s našimi blíznymi. Ale zakúšame spásnu blízkosť nášho Spasiteľa aj vnútorne?

Jeden mladý herec, ktorý nebol presvedčeným kresťanom, sa na naliehanie priateľov zúčastnil na Vianoce polnočnej svätej omše. Po omši im povedal: „Keby som ja mal takéto nezaujaté a nemé publikum, stratil by som chuť pre nich niečo hrať!“ Kamaráti sklopili hlavy, lebo si uvedomili, že aj oni patria k tomuto publiku.

Ako som sa pripravil na Vianoce? On mi dáva aj túto konkrétnu chvíľu. On mi odpúšťa, On ma miluje. Vianoce nie sú len mimovoľným vynáraním spomienok z minulosti, veď On je medzi nami v zahalenej podobe prítomný, Emanuel, Boh s nami.

Nech celý svet a nielen na Vianoce okolo nás vie, že sme sa s ním stretli!

S úprimnou vďačnosťou za možnosť prihovoriť sa k vám aj cez stránky Poslaneckého Boršana vám zo srdca žehnám a vyprosujem milostiplné dni vianočných sviatkov!

Pavol Gajdoš, váš farár

Naši poľovníci sú stále aktívnou súčasťou obce

Článok o poľovníckom zväze spred roka v našom Poslaneckom Boršanovi, podľa reakcií, ktoré sme dostali do redakcie, zaujal. Podobne ako sme to cítili my, vnímali ste to aj vy – čas vianočný je časom hodnotenia, ale aj časom myšlienok o sebe a blízkom svete. Nie je v našom okolí veľa úspešných združení. Poľovnícke isto je. V priestore, ktorý sme mali na rozhovor pred rokom, sme nedokázali predstaviť nadšenie a prácu poľovníkov v plnom rozsahu. Aj preto dnes, netradične, po roku pokračujeme v rozhovore.

... len si pripomenieme, že nás Boršanov v Poľovníckom zväze so sídlom v Jánovciach reprezentujú Ladislav Kleštinec st. s dvoma synmi, Ladislavom ml. a Marekom, Ján Vidra, Martin Vidra, Ivan Jánošík a Imrich Petheö.

Spoločne s ďalšími sa starajú o revír s celkovou plochou 700 ha. Jeho obyvateľmi sú predovšetkým zajace, bažanty, srnčia zver, ale už sa objavil aj jeleň či diviacia rodinka.

Pán Ladislav Kleštinec sa s nami opäť stretol a zhováral sa na tému, ako inak, poľovnícku.

Ako je to s poľovníčením vo vašom revíri?

Treba ako prvé povedať, že naším zámerom je hlavne starostlivosť o zvieratá. Do toho sa vkladáme takpovediac celí. Nielen časovo, ale aj finančne. Vy ste však isto mali na mysli lov zveri. Riadime sa danými pravidlami – termínmi povoleného lovu, napríklad srnčia zver od polovice mája do konca septembra, v novembri až decembri bažant a zajac. No a napríklad z čisto prirodzených „pohnútok“ je riadený lov srnčiatok (1. 9. – 31. 12.) a to len preto, aby to najsilnejšie mohla matka uživiť. Hovoríme tomu regulovanie počtu zvierat – ak má samica viac mláďat, ako je dobré, tak nemôže z mláďatka vyrásť statný jedinec. Napríklad keď má srna viac ako 1 mláďa, tak zoslabne aj ona a aj všetky mláďatá sú slabé. A to nie je dobré. Ak má iba 1 mláďatko, vtedy je aj matka silná a má dostatok mlieka pre svoje mláďa, z ktorého potom vyrastie silný a zdravý jedinec. A práve toto je dôležité pre ďalšiu reprodukciu.

My o vás však vieme, že v prvom rade sa o revír staráte.

Áno, je to presne tak. Naš revír je priestor, v ktorom sa vidíme, o ktorý sa staráme. Všetko, čo je potrebné, zabezpečujeme svojpomocne. Či je to zháňanie krmiva pre zver, oprava krmelcov a ich čistenie, výroba napájačov na vodu a ich pravidelné zásobovanie vodou. V každom ročnom období je potrebná iná činnosť. Aktuálne, s nastupujúcou zimou sa budeme sústreďovať na dopĺňanie krmelcov potravou pre našu zver. Nemôžeme predsa dopustiť, aby pocítila hlad.

Treba členov zväzu motivovať k tejto činnosti?

Samozrejme, že nie. Je to prirodzená súčasť našej práce. Je to jeden z rozmerov poľovníctva. Ale aj napriek tomu sme si vytvorili vlastný systém odmeňovania. Ak to odmeňovaním môžeme nazvať.

O čo ide?

Dohodli sme sa na vlastnom systéme, nazvime to kontroly našich aktivít. Napríklad už spomínané krmelce sú na jar a tiež aj pred zimou kontrolované členmi komisie, ktorá v prípade nesplnenia dohodnutých činností môže uložiť členovi združenia postih. Napríklad zákaz jednej poľovačky. Toto sa však ešte nestalo, pretože všetci si svoje povinnosti plníme nad rámec (smiech).

Inak povedané, to, čo robíme, je bodované a na základe bodov si môže náš člen pozvať do revíru na poľovačku kamaráta z iného zväzu.

A funguje to?

Samozrejme. Je to najlepšia forma našej práce. Motivácia. Či hovoríme o dozbere kukurice na poliach, oprave krmelcov, príprave a dopĺňaní napájadiel vodou, roznose krmiva pre zver, všetko funguje. Dôkazom je rôznorodá rodinka zveri v našom revíri. A nás to samozrejme teší.

Vieme o vás, že svoje zážitky a skúsenosti si nenechávate len pre seba...

Boli by sme zlí poľovníci, keby sme sa nepodelili o naše zážitky s tými, ktorých zvieratká snáď priťahujú najviac – s našimi deťmi. Naš vzťah k faune a flóre prezentujeme na besedách v materských školách – v štátnej aj súkromnej. Tak ako sa na stretnutia s deťmi tešíme my, na stretnutia s poľovníkmi sa tešia rovnako aj deti. Sú vždy nadšené z nášho rozprávania a verte, že skončiť takúto besedu nie je vôbec jednoduché. O to viac, ak napríklad so sebou prinesieme trofeje.

Tých trofejí máte veľa?

Odpoviem inak – cez moje ruky prešli desiatky hláv ulovených zvierat. Mojou ďalšou záľubou je totiž bielenie trofejí. Skrátka, môj život je s poľovníctvom úzko spätý.

Ako sme sa dočítali, okolie Hrubej Borše je živým organizmom, ktorý má svoje pravidlá a ktorý je takým práve zásluhou skupiny nadšencov, členov poľovníckeho zväzu. Ďakujeme pánovi Kleštincovi za jeho čas na rozhovor a podobne ako jemu, tak aj všetkým členom zväzu z Jánoviec a Hrubej Borše prajeme príjemné prežitie vianočných sviatkov.

Recept na Bratislavské rožky

Bratislavské rožky musia mať svoju chuť, to znamená krehké cesto a vyvážený pomer cesta a plnky, svoj tvar, pričom sa musia líšiť orechové od makových, a svoju farbu – musia byť výrazne hnedé, mramorované vďaka potieraniu žĺtkom.

Podľa cechu pekárov to dosiahnete, ak budete postupovať podľa tohto receptu, ktorý by mal stačiť asi na 100 rožkov s hmotnosťou 40 g.

Suroviny: 0,5 kg pšeničnej polohrubej múky, 0,5 kg pšeničnej hladkej múky, 4–8 dg pekárenského droždia, 1 dg soli, 0,15 kg cukru, 0,30 kg čerstvého masla (margarínu), asi 0,2 l plnotučného mlieka

Plnka: 1 kg mletého maku, 0,5 kg pieskového cukru, 1 bal. vanilkového cukru, kôra z 1 citróna, 0,5 l vody

Na potretie cesta: minimálne 3 žĺtky

Príprava: Pripravíme si droždie v asi 0,1 l vlažného mlieka, asi po 20 minútach ho vlejeme do múky, ktorú sme dôkladne zmiešali. Pridáme cukor, soľ a vmiešame aj zvyšok mlieka. Postupne pridáme tuk (maslo, margarín, prípadne jedlý olej) a všetko dokonale spracujeme tak, aby sa cesto nelepilo. Urobíme guľu, ktorú dáme do nádoby na kysnutie. Kysnúť môže 20 minút až hodinu, podľa toho, koľko sme použili droždia. Vykysnuté cesto ešte raz premiesime. Po ďalších 10–20 minútach rozdelíme cesto na polovice, a urobíme z nich dva asi 50 cm sendviče. Tie potom ešte ďalej predlžujeme a z prúta cesta odkrajujeme kúsky asi 25 g. Z kúskov cesta narobíme guľôčky.

Príprava náplne: Cukor rozpustíme vo vode a zohrievame. Pridáme pomletý mak, za stáleho miešania zohrievame dovtedy, kým sa mak zahustí. Do chladnúcej náplne pridáme nastrúhanú kôru z citróna a vanilkový cukor. Po vychladnutí by mala byť zmes taká hustá, aby sa z nej dali rukou robiť šúľance. Ak je ešte riedka, môžeme ju zahustiť troškou kvalitnej strúhanky (niektoré gazdinky na to používali perník na strúhanie). Na orechovú náplň (ktorá sa variť nemusí, ale je lepšie ju uvariť) potrebujeme primerané množstvo strúhaných vlašských orechov, dávame menej cukru a vody a viac orechov a namiesto vanilky ju môžeme ochutiť troškou rumu. Aj varená aj nevaraná náplň by mala odpočívať najmenej hodinu.

Formovanie rožkov: Guľôčky cesta rozvalkáme na malé oválne placky a do ich stredu vložíme sformované valčeky plnky. Musí jej byť minimálne toľko, aká je hmotnosť cesta. Vytvarujeme valčeky, ktoré sú na koncoch tenšie a pri ukladaní na plech ich formujeme do tvaru podkovičky, pričom vždy dbáme na to, aby spoj cesta bol na spodnej strane podkovičky.

Vaječné žĺtky rozmiešame s troškou studenej vody a povrch podkovičiek potrieme. Potom rožky uložíme na chladné miesto do prievanu, aby vaječná glazúra zaschla. Keď sa už nelepí, preniesieme plech s rožkami na 15–20 minút na teplejšie miesto, aby nakysli a glazúra popraskala (mramorovala). Ak chcete mať mramorovanie výraznejšie, môžete túto procedúru 2–3-krát zopakovať. Pečieme pri teplote okolo 200 °C asi 12 minút.

Vianočný vinš

Vážení obyvatelia obce Hrubá Borša, milí Boršania. Dovoľte nám, päťici poslancov obecného zastupiteľstva, poďakovať sa vám za všetky stretnutia počas roka, za všetky vaše podnety, pripomienky a nápady, za všetko, čo sme spoločne dokázali pre obec urobiť.

Prajeme vám, aby ste sviatky Vianoc prežili v zdraví a šťastí, v teplote vašich domovov s tými, ktorých máte radi. Prajeme vám požehnané sviatky.

Kivanjuk, hogy a karacsonyi ünnepeket egészségben és boldogságban töltsék otthonaik melegében a szereteteik körében. Aldott ünnepeket kívánunk!

